

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).

Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

La muncă!

Drepturile ce ni-s'au răpit numai așa le vom putea recăștiga, dacă vom lupta cu tărie pentru ele.

Luptele noastre împotriva celor, cari astăzi ne asupresc, fără milă și fără drept, numai așa vor avea și sfârșit bun, dacă le vom purta cu toții împreună, ear' nu risipiți, răsleți, fiecare după-cum îl taie capul.

În unire stă puterea!

Despre adevărul acesta ne putem foarte bine încredința, dacă vom arunca o privire asupra Ungurilor. Ei, de când s'a început tâmbălăul millenar, caută a se arăta înaintea străinilor, cari li cercetează, cât se poate de uniți, de strinși la oală, pentru-ca să le câștige iubirea, cinstea, cu un cuvânt pentru a-i face ca să pună preț pe ei.

De fapt, nu sînt ei tocmai așa de uniți, și ei poartă luptă între ei, unii pentru a ajunge la cărma țării, la oala statului, alții pentru a nu scăpa bucată din gură.

Dar' apoi, când e vorba de asuprirea noastră, atunci Ungurii toți sînt una, fiecare în parte și cu toții împreună, lucră unul într'un fel, altul într'altul, unul pe o cale, altul pe altă cale, pentru una și aceeași țintă, pentru a ne amărî vicașă, pentru a ne desbrăca de limba strămoșască și de drepturile ce biată le mai avem.

Așa înțeleg ei unirea și astfel se folosesc de ea! Ei bine, în fața acestui lucru, cu cât mai virtos nu trebuie ca și noi să fim strîns uniți? Au nu e ticăloșie, ca atunci, când cu toții sîntem asupriți, unul să tragem într'o parte, altul într'alta, unii să lucrăm și să muncim, alții să stee d'arasma, privind cu mâinile încrucișate pe piept, la lupta ce o purtăm?

Nu, aceasta nu e frumos, și nu numai că nu e frumos, dar' e și păgubitor totodată.

Dușmanul o singură dorință are: să ne nedreptățească. Noi încă trebuie să avem o singură dorință: Să nu-l lăsăm. Aceasta să fie cea dintăiu dorință și datorință a noastră, și pentru ajungerea acestei dorințe trebuie să ne desbrăcăm de patimile omenești, trebuie să sîrșim odată cu gâlceville și certele cele fără de sîrșit, care în vreme din urmă cu atîta patimă s'au purtat și care ne-a mînat îndărăt carul național așa de mult.

Români, fruntași și țerani, dar' mai ales voi fruntașilor, uniți-vă în cuget și în simțiri, pentru-ca cu toții împreună să neteziți calea pe care are să meargă mult obiditul nostru popor! Strîngeți-vă rîndurile, spunăți-vă cuvîntul vostru, cuvînt care va fi bine primit de popor. Pașiți înainte, cu bărbăție, și poporul va fi la spinarea voastră și ve va urma chiar și în mormînt, dacă trebuința așa va aduce cu sine!

Noi de noi.

Fruntași de ai Ungurilor, cum sînt de pildă sîcniul Bartha și fiul „sfîntului dela Torino“, Kossuth Ferenz, au început în timpul din urmă o luptă strajnică împotriva austriacilor. Ei voesc, ca cu ori-ce preț să facă din Ungaria o țeară cu totul totul nealtrnătoare de Austria, la ceea-ce, firește, că găsesc de aceia, cari se împotrivesc, nu numai în țerile austriace, ci și în țerile de sub stăpînirea ungurească.

În necazul lor cel mare, că nu-și pot vedea odată visul cu ochii, kossuthiștii ce 'și-au zis într'o bunădimineată: Hai să nu mai cumpărăm nimic dela Austriacii cei cu fabrici multe; așa apoi li vom sîrăci, și mai știi, poate cu vremea li vom putea îndupleca, ca să se plece și ei înaintea planului nostru de a rupe Ungaria de cătră Austria.

Întrebarea e: Oare ajunge-și-vor scopul? Nu, răspundem noi și cu atît mai vîrtos nu, căci înainte de asta cu vre-o 50 de ani tot în felul acesta au lucrat, dar' scopul, spre cea mai mare amărăciune a lor, nu 'și-l-au ajuns. Și nu 'și-l-au ajuns, pentru-că plugarii nici atunci, dar' nici acum nu-și vor da banii pe marfă de-a Ungurilor, sau de-a fraților lor Jidani, care sînt cu mult mai scumpe.

Ei lucră așadar' din răspuțeri, ca să împedecă vinderea în Ungaria a mărfii austriace și ei nu înțeleg, că prin lucra-

FOTĂ.

Moșul.

*Era Vîdra, Timișoara... pleacă Moșul la câmpie,
Luceașă cercuri și ciubere, suflet plin de dăușie;
Și mergea... un bun țerariș; deina 's'abate 'n cale
Și cu drag îl întoșeste: sus la deal și jos la vale.*

*Mai tîrziu pe o poiană, ostenit, adoarme 'ndată
Și vîscă de-alui țeară, de-alui țeară 'ndepărtată;
Și 'ntr-o clipă mii de visuri înainte 's'adună
Pe când murgul lîngă dînsul paște, faște 'n voe bună.*

*Cădrul căsă-și mișcă frunza... El din somn de loc tresare
Și privește 'n giur de sine și privește 'n depărtare:
Vede murgul lîngă dînsul; țerile, că se țese
Și încalecă — cu murgul la drum, tute, că pernești!*

*Și se duc, se duc pe cale, urmăriți de-al țerii dor,
Căci el crede, că pe lume nu e țeară ca a lor;
Cădrul par'că-i spune ceea și el par'că-l înțelege...
Ei, înțerea cea de țeară pentru el e sfîntă lege!*

*Cea lăsat Moșul acasă, de-așa dorul îl muncăște?...
A lăsat cepii la vatră șco femeie ce-l înțește...
Și pe masă, de mîncare, vreo coajă de mîlășuș;
Împrejur de casă, cădrul, cădrul dulce ca un raiu!*

*Și cu Murgu, cu grea marfă, el încungiură o țeară,
Aș e trîșă astă vicașă, ah, e trîșă și amară.
Țeară-i lîngă, țeară-i lîngă; drumul este lung și greu,
Dar credința lui e mare și-i ajută Lumină.*

Iosif Stanca.

Despre Avram Iancu.

Amintirile unui cioban bătrîn.

I.

Eram cam de 12 ani, când mă luă tata cu sine la un trg, la Beiuș. Ajunși aci, cel dintăiu lucru li fu să-mi cumpere o pălărie; să mă ducă la pretinul seu acasă, la baci Mihaiu, la care găzduia pe vremea aceea și Iancu; apoi să-și vadă de trg. Îndată-ce am ajuns la prietenul seu, nana Vuța mă chiamă la sine și îmi umplu pălăria cea nouă cu niște mere frumoase, de-ți fugeau ochii după ele. Într'aceasta hop și Iancuțu dela școală!

Abia intră în casă și mă și zări cu merele. Nu-i ajunse timp nici să-și lepede cărțile de subsuoară până-ce și sărli la mine și-mi apucă mărul cel mai frumos ce-l aveam.

Eu sării earăși la el; și o luptă crâncenă se încinsă între noi. Bădea Mihaiu și nana Vuța, ne lăsară să ne luptăm în pace, fiind și de o măsură și să vadă și care e mai viteaz. În cele din urmă tot Iancuțu învinse.

Bădea Mihaiu vîzînd aceasta, li zise zîbind: „Iancuțule, mare viteaz o să ese din tine“!

II.

Pe timpul rîșmiriții sosește un preot român în Beiuș. Era Iancu! Vîzîndu-ne adunați pe mai mulți Români la un loc pe piață, să grăbește cătră noi și întrebă:

— Nu știți unde locuește dl Vêș?

— Ba știm! — răspuserăm. Și unul dintre noi îl conduse până acolo...

— Știți cine-i popa acela? S'adresă cătră noi o Unguroaică.

— Cine să fie?... cutare popă sărac! fu răspunsul nostru.

— Sărac, sărac, îl cunosc eu cătu-i de sărac!...

În curînd auzim numai vestea, că niște domni de unguri umbliă după Iancu să-l prindă. Puteau să tot umble, că Iancu atunci era departe.

Din ciasal acela — zice ciobanul — nu mai avui norocirea de a-l mai vedea.

Iosif Stanca.

rea aceasta a lor, va veni în țeară marfă să zicem, din *Anglia*, care va fi și mai scumpă, mai de departe fiind adusă; dar' apoi prin faptul acesta se va mai îngreuna și starea țeranului, care va fi silit să-și dea creșterii pentru un gând *nebun* eșit dintr'o minte *ungurească*.

Ei bine, în fața stăruințelor Ungurilor, al căror sfârșit încă nu-l avem, dar' de urmările lor avem să ne *temem*, ce ar trebui noi să facem?

La noi la Români, dacă și numai *conștiința națională* ar fi *desvoltată* și crescută în inimile noastre, totuși ne-am ajunge ținta dorită, căci totuși am avea oameni, cari din curată insuflețire față de conaționalii lor, ar cumpăra numai dela Români, cari dacă ar și da, pe unele locuri, marfă mai scumpă, apoi și noi ne-am vinde bucatele și produsele mai scump.

La rindul nostru noi Români trebuie să ne punem *pe lucru* și să întemeiem *bolte, tovărășii de consum*, în care se va vinde *Românilor*, îndeosebi marfă cumpărată dela *Români*.

Astfel apoi vom scăpa de negustorii *străini*, mai ales de *Jidani*, cari ne sug de ne lasă *străini* în pământul nostru de naștere.

Cătră aceasta trebuie să se aștească toate privirile cătră, aceasta trebuie să se îndrepteze toate dorințele noastre.

Să întemeiem bolte românești în părțile în care s'au așezat lăcustele de Jidani și străini și apoi să nu cumpărăm dela străini nici chibrite de un crucer. Așa apoi li sărăcim pe ei și ne îmbogățim pe noi, și ne vedem satele curățite de liftele cele spurcate.

Unul ficcare trebuie să lucre în felul arătat de noi, altminterlea ne sărăcim pe zi ce merge și atunci nu va mai fi modru ca se mai putem ține pept străinilor, cari ne vor desbrăca de *limbă* și de *obiiceiuri*, de *credință* și de *neam*, sau apoi ne vor gonl din pământul acesta scaldat

în sângele strămoșilor nostri și udat cu lacrămile lor.

Români! Să ne aducem aminte, că 12 Apostoli, oameni simpli, dar' pătrunși de sfințenia chemării lor și însuflețiți de o credință tare au fost în stare să scimbe fața lumii și se lățească evangelia adevărului și a dreptății între popoare; apoi nu vom pute atunci noi un popor tare și de câteva milioane, căud vom fi însuflețiți de o credință neclătită?

Să nu ne uităm de datorințele ce le avem față de neamul nostru și îndeosebi să ne îngrijim de *bunăstarea noastră*, căci la din contră și din ce stăm *rău*, vom ajunge și mai *rău*!

DIN LUME.

Austria!

Regimentul din Viena așa numit „*Deutschmeister*“ și-a ținut iubileul de 200 de ani de ființă. De față au fost și Archiducii *Eugen* și *Iosif Ferdinand*, generali și peste 400 de «civili». Înainte de ameazi a fost slujba dumnezească, car' la ameazi întreg regimentul a fost ospătat de cătră orașul *Viena*.

Italia.

Se svonește, că la cununia princesei *Helena* a Muntenegrului cu moștenitorul de tron al Italiei, vor fi nași: al miresei *Țarul Rusiei*, al moștenitorului tronului Italiei, *Wilhelm*, împăratul *Germaniei*. Dorința regelui Italiei ar fi, ca cununia să se săvârșească în biserica cea mare a *Sfântului Petru* din *Roma*. La aceasta însă trebuie să-și dea învoială și *Papa*, cu care până acum au trăit în dușmănie. Dela invoirea sau neinvoirea Papei se vor vedea simțimintele ce le poartă acesta față de casa domnitoare a Italiei.

Anglia.

Moștenitorul de tron al Angliei — prințul de *Wales* (c *Vels*) — care are

și nepoți, încă și acum mai face la datorii, pare-că ar fi *un grof de ungur*. La «miritul» baron și Jidan *Hirsch* a făcut o datorie, care a ajuns sumulita de 40 milioane. Bătrâna regină a Angliei s'a hotărât, ca să plătească datoria aceasta, și cu atât mai virtos, căci Jidanașii moștenitori ai averii lui *Hirsch* nu mai voesc să mai aștepte.

Rusia.

Țarul Rusiei s'a luat iarăși pe drum și în săptămâna trecută a fost oaspele împăratului Germaniei, în orașul *Görlitz*. În Paris, tocmai acum se sfătuesc, că cum are să fie primirea. E de prisos să spunem, că Francezii vor primi pe *Țarul Rusiei* în așa chip, încât toată lumea să se minuneze de o așa primire strălucită.

Serbia.

Ântâiul «aghiutant» al tinărului rege al Serbiei, *Alexandru*, s'a însoțit cu alți reufăcători, ca să-și *curme vieața*; nu li-s'a sfetit, căci au fost prinși în capcană, car' adjutantul a luat-o la sănătoasa, și se zice, că ar fi fost *impuşcat* de gendarmi.

Turcia.

După unele știri aduse în timpul din urmă, suma jertfelor armene, după numărătoarea din urmă, ar face 7 mii. Între *Armeni* și acum e neliniște și și acum își caută scut pe la casele trimișilor puterilor străine. În *Creta* e o neliniște, Doamne ferește, și haitele de haiduci turcești și acum bagă groază în toți și în toate. Nici chiar ostășimea nu i-a putut supune sau alunga. *Anglia* a trimis o *corabie de războiu* pentru a face rînduială. Se vorbește de *alungarea Sultanului*, care sau că nu *vrea*, sau că nu *poate* să facă odată liniște și pace în țerile de sub a lui oblăduire.

Stoican.

Baladă populară.

Frunză verde tulipan,
Om voinic era Stoican.
Când fu el copil d'un an.
Fură calul din paivan.
Când fu de cincisprece ani
Voia să fie sumari,
Ca să fie vânătoriu
Pe cum sînt și alți ficiori.
El la vînat s'a luat
Trei ani de arindul a umblat,
Și nimica n'a vînat.
Stoican în urmă ce făcea,
Pe un colnic se 'ntorcea,
Mândră nevastă vedea
Cu doi copii pingă ea,
Unu 'n brațe în fășuel,
Unu juca p'un bicel,
Cum își era mai drag de el,
Dar' Stoican, ce 'mi-și făcea?
Un păcat mare lua,
Pe pruncul mare-l pușca

Și pe cel mic îl junghia
Și din gură așa grăia
Cătră nevastă zicea:
„Frică-ți-e de pușca mea,
Ori du-te de strînge lemne
Că avem destulă vreme,
Că eu am în traistă sare
Să ne facem de mîncare“.
Stoican păcat își făcea
Paloșul că 'și-l scotea
Din pruncuți dăra' tăia
Și pe frigare-i punea,
Nevestei slă îi face
Din pruncuți ca se mîncăne.
Eară Stoican, ce-'mi făcea,
Mare păcat își lua
Câtă carne rămănea,
În straiță, că o băga,
Straița la gur'o lega,
Și acasă că pleca,
Când în sat, că ajungea
Straița 'ndat-o deslega,
Carnea din pruncuți lua
Și 'n nouă făntăni băga.

Multă lume, că spurca.
Stoican scasă pleca
Ușa 'nchisă o atla,
La fereastră se ducea,
Și pe mumă-sa striga.
Și din graiu așa grăia:
„Măicuță, măicuța mea,
Ia deschide-mi tu ușa
Și îmi fă pătuțul tîu,
Că am ostenit eu greu“.
Maică-sa, când auzia
Ușa 'ndată-i deschidea
Și patu, că mi-'l făcea
Stoica 'n sobă*) să băga
Pușca din spate lua,
Și în cuiu că o punea,
Când în cuiu, că o punia
Singură se slobozea,
Soba cu fum o umplea,
Crez, că Stoican n'o mai lua
Că în pat că să culca
Și nici cum nu să scula.

*) Sobă = Odaie.

SCRISORI.

Colindreți millenari.

De ceea-ce ne-am temut, nu ne-a trecut. Milleniul unguresc pe lângă că și-a avut jertfele sale, cerute de nesațiul celor cari l-au născocit, a mai avut și o altă parte, foarte dureroasă pentru noi.

O seamă de oameni — și sunt mulți — s'au lăsat ademiniți de către slujbașii unguri, și s'au dus la târgul zdrențelor din Iudapesta.

Faptul acesta păcătos al unor Români, nu pătează cinstea neamului românesc. Nu, pentru-că noi cu toții știm, că acei Români, cari au colindat pe la Pesta nu au colindat, împinși de un dor firesc al inimii, ci s'au dus acolo împinși cu sula în coaste de către diferiții slujbași Unguri, cari prin faptul, că au dus și Români la Pesta, așteaptă o pâine mai bună, o îmbunătățire a traiului lor.

Noi însă nu putem ierta acelor Români amăgiți, cari s'au dus la Pesta, nu pentru-că ei nu au fost destul de tari la duh, ca să respingă cu tărie invitarea ce li-s'a făcut, de a lua parte la o sărbătoare, care pentru noi e atât de tristă și atât de supărătoare.

De aceea precum în trecut așa și acum le vom pune numele în foaie, pentru-ca să se ferească de ei ori-ce Român de bine și să-i încungiure ca pe niște rătăciți și să-i alunge din posturile în care se află, pentru-că s'au arătat nevrednici de ele.

Ilyu-mare, 26 August n. 1896.

Domnule Redactor!

Mă grăbesc a vă face cunoscut atât d-tale cât și lumii întregi, că învățătorii confesionali dela noi, cu numele *Ioan Costantin* și *Onisiu Sas*, în frunte cu vîndutul învățător comunal cu numele *Tivadár János*, cu datul de 24 a l. c. a lăsat-o către *Iudapesta* și ei să vadă târgul de zdrențe, amăgiți de inspectorul, că pe 25 a l. c. de amezai vor căpăta un bun „papricaș”.

Români buni! cari țineți la numele vostru, vă feriți de aceste suflete slabe și necăjite, și-i alungați din mijlocul vostru ca pe niște oi rloase, ca nu cumva să vă spurce și pe voi.

Acestea le-am scris nu din ură față de acesti învățători, ci din iubire față de neamul meu, de care dînșii se lapadă și îl desprețuesc. Desprețuească-i lumea și Dumnezeu!

Un Ivan.

Zam, 29 August 1896.

Domnule Redactor!

Stăteam pe gânduri de câte-ori ceteam despre transportarea dobitoacelor cu două picioare la milleniul din Iuda-Palestina, ce poate fi pricina acesteia. Drept răspuns mi-a picat în minte zicala românească „nici o pădure nu-i fără uscături”. De aceste uscături sau găsit și la noi. Solgăbirul din cercul nostru *Ilia* a dat porunci aspre, că să meargă câți de mulți la tîmbălău. Notarul *Lakatos* cu toate că-i Român, și-a dat mare silință să se ducă câți de mulți bîgînd frică în juzi, că acela care nu merge va fi globit cu 10 fl. Eată dobitoacele cuvîntătoare, care au mers la tîmbălău, din cercul notarial Zam: *Ioachim Lucaci*, jude, *Stanis Gergely*, un prăpădit îngâmfat și *Laița* lui *Oania*, un copil încă cam de vr'o 16 ani, care a cerut dela „Foaia Poporului” leacuri pentru surzi, acestia din Zam. Din Cerbia au mers: Învățătorul *Moț Dumitru*, un bețiv cât un prepeliag, din *Almășel crâșnicul*, un lingău de-ai domnilor, din *Pogănești*, *Bărle Damaschin*, un hăbăuc de jude din *Micanești* și *Judele Coste Nicolae*. Notarul *Lakatos* a bîgat frică groaznică în bieții oameni.

Ca să fie comedia deplină, prăpăditul de *Lakatos* și-a înfierat dobitoacele pe care le-a dus la Pesta, punîndu-le pe piept tricolorul unguresc, pentru-ca să-i cunoască mai bine.

Priveghitorul.

De pe Valea-Murșului.

On. Domnule Redactor!

În 11 August st. v. a plecat la tîmbălăul din Pesta deputațiunea din cercul *Kadnci*, cea mai mare parte Români. Din giurul *Soborșinului* încă au luat parte biraele, firește de silă, duși ca de căpăstru și arățați celor din Pesta. De bună-seamă, slăbănogi oameni mai sînt biraele de pe-aici, că se lasă să-i ducă solgăbirul și notarul la arătare ca

pe niște vite. Deodată cu biraele au trimis și *Jidovii* și domnii de pămînt slujitorii lor, să înțelege, toți Români, ca cu toții la olaltă să facă rușine neamului lor. Cătră acestia s'a mai alăturat de pringiuorul acesta mai doi rătăciți, cari de bunăvoie s'au făcut vite dimpreună cu soțiile lor cu tot. S'ar fi crezut, că acesti doi, fiindcă să țin frunțași între sătenii lor, să fie cevași mai înțelepți, dar' se vede acum, că numai numele e de ei. Au socotit dînșii, că mergînd la Pesta, cine știe ce cinste își vor cîștiga. Dar' s'au înșelat, căci în loc de cinste, urgia și batjocura neamului lor îi urmează. Îi și însemn cu numele, să-i cunoască toată suflarea românească: *Ilie Birla* din *Vinești* și *Isidor Dalca* din *Habaliș*. Rușine șe le fie!

Între cei rătăciți, încă un rătăcit. Să numește *Stefan Berar*, învățător român în *Govosdia*. I-a și stat de minune bine acestui dobitoc, purtat de nas prin Pesta ca un urs, pentru-că și seamănă întru toate cu ursul până și la minte. Apoi da, nici nu-i bun de alta dascălul vostru, *Govosdienilor*, decât să fie dus și arătat pe crețari *Jidanilor* din Pesta. Treziți-vă și voi odată și puneți acestui urs millenar zala pe nas.

Un Român adevărat.

Forotic, 21 August n. 1893.

Domnule Redactor!

În nr. 32 al „Foi Poporului” din a. c. ați publicat știrea tristă, că din cercul *Orașului* (Bănat), încă vor merge 566 de rătăciți și dușmani neamului nostru românesc, la milleniul din *Budapesta*.

Ținîndu-se *Foroticul* de susnumitul cerc, cu durere de inimă trebuie să dau publicității, că și în satul nostru s'au aflat de aceia, cari s'au lăsat să li-se pună belciugul în nas de către marc-inimosul *Jeva Pál*, chinezul, ca să-i poată duce ca pe niște mărhai (vite) în menageria din *Iudapesta*. Nu ni-ar fi fost rușine de nime, *Foroticenilor*, dacă n'ar fi mers cu belciug la nas și legat cu sfoară și mult înțeleptul și încălzitul la creeri, dl dascăl *Lazar Dabici* al nostru; căci dintre oamenii de omenie nime n'a mers, afară străjenii și slujbașii satului, cari toți la silă și porunceala chinezului au mers și din porunceală joacă ei și în imală, dar' să nu meargă la Pesta? Dar' nu e mirare de dl dascăl, că el numai pentru națiunea românească nu s'a luptat! Așa, la noi de trei-ori s'a ținut ale-

Stoican așa greu zacea
De carnea din el pica,
Dar' el nimic nu zicea.
Mumă-sa — ia ce lucra,
Dela o vreme-l întreba:
Și din graiu așa grăia:
„D'auzi Stoico, mila mea,
Spune tu la maică-ta
Ce greșeli, aste păcate
Cuiva a'i făcut răutate,
O de ce zaci tu pe moarte?”
Stoican din piept suspina
Și nimica nu zicea.
Mumă-sa, că se lua
Nouă popi, că-i aducia,
Nouă popi din nouă sate,
Maslul mare că a face
Nouă popi, nouă pitropi,
Și cu nouă diecei,
Ca să ajute cu ei.
Când popii că ajungeau,
Și în culină*) să bîgau

Stoicăneasa se ducea,
La popi făclii*) le dădea,
Popii cărțile deschideau,
Și în sobă să bîgau.
Când în sobă să bîgau,
Făcliile se stîngeau
Cărțile se despiceau.
Gurile popilor amurțiau,
Toți afară, că eșiau.
Numai unul a rămas
Ș'ala-i popa cel bătrîn
El s'a popit cam cărunt,
D'ala face slujbă mare
În toată Duminicare.
Acela 'n sobă a rămas,
Dar' și el tras'a necaz,
Pe Stoican îl întreba
Și din graiu așa grăia:
„Auzi, Stoico, dragul meu,
Spune-mi ce te întreb eu!
Spune-mi mii păcatul tîu
Să 'ți-l ierte Dumnezeu”.

Stoican din graiu îmi grăia:
„Părinte sfinția ta
Las' ca-l spun la maică-mea”
Popa afară, că eșia,
Stoicăneasa se băga
Pe Stoican îl întreba,
Și din graiu așa grăia:
„Auzi, Stoico, fiul meu,
Spune-mi tu păcatul tîu,
Că 'ți-l pot ierta și eu,
Prăpădi-te-ar Dumnezeu,
Că opt popi au amorțit,
Și diecii-au răgușit,
Num-un popă a rămas
Și acela e 'n necaz”.
Stoican capul ridica
La mumă-sa-i povestia
Și din gură-așa zicea:
„Auzi, maică, mila mea,
Când eram copil sburdă,
De nime n'am ascultat,
Și m'am făcut vînător
Pe cum au fost alți ficiori,
Timp de trei ani am umblat

*) cîină — bucătărie.

Făclii — lamini de lapte.

gera de membri comitatensi, fiind aleși în toate trei rindurile preoții noștri, la cari alegeri rătăcitul dascăl nici-odată nu a luat parte, numai de dragul și mila babei Ieva, care e chinez, căci a fi pățit-o dacă nu ar fi luptat cu opiniunea care îl hrănește și-l ține domn, și așa a șezut acasă. Rușine s'îi fie de toți cari îl cunosc, ear' noi Foroticienii întotdeauna l'am trimite — de pomană — într'un kisedóv unguresc, ca să scăpăm nația românească de un astfel de trădător.

Sermană nație românească cum te batjocoresc cari sînt puși ca să te apere și să lupie pentru tine! Între paserile emigratoare la vâlăul din Iudapesta au emigrat și o — buhă, chinezoania mică: Lenca, care și-a arătat și ea nasul cel de un cot cu verigă cu tot și care de bucurie și semn că a fost la Pesta și au jucat ursu, nici acum nu și-a scos veriga din nas; eară ceialalți câți au fost, toți să betejesc de săritura de sub ciur, și de lăturile vâlăului moș milleneu.

Un Foroticean.

Sula'n coaste.

Onorate dle Redactor!

Prin satele din cercul Turzii au venit porunci aspre dela cei „mai mari“, că din fiecare comună să se gate și pe la sfîrșitul lunii acesteia să plece la Pesta, la comedie. Ba pe aici nu ca pe aiurea, ci au scris prin porunci, că acela care nu va merge se va pedepsi foarte aspru, căci dela Măiestatea Sa *Impratul* și dela *ministru* este rînduit să se ducă din fiește-care comună după-cum e de mare atăția oameni. Da, pe aici și-au eșit din fire sâlbaticii din Turda, că au și înscris pe cari să se ducă și încă cum, pe ales, pe cei mai de frunte țerani.

Vă rog, domnule Redactor să publicați aceasta încă în numărul viitor, ca preoți, învățători, cărturari de prin acele comune să deștepte poporul, să nu se laso ademeniți de sâlbaticii din Turda, cari au zdrobit casele iubitelui nostru președinte *Dr. Ioan Rafiu*, și cari în anii trecuți au pedepsit așa aspru pe fostul protopop al Indolului, pentru-că a eșit într'o sârbătoare la pădure cu poporul de și-au petrecut.

Să-și aducă Românii noștri aminte de acestea, apoi să se cugete la ceea-ce au de făcut.

Ciortea.

Din păcatele noastre.

De pe Valea-Hăsdății.

Domnule Redactor!

Mai în fiecare număr al foii noastre cetim, că colo și colo cum a înșelat un Jidan pe cutare; și mai cetim, că cu acestia și cu Ungurii să nu ne facem treabă nici într'un chip. Dar' n'ai ce face, că dacă păstorul lasă turma de sineși, aceasta de sigur, că merge la *perire* și *se prăpădește*.

Călătorind mai zilele trecute prin comuna curat ungurească *Savádista* (Turda-Szt.-László, com. Turda-Arieș), am băgat de seamă (firește ungurește scris): „*Torda-Szt.-Lászloiak hitelszövetkezete*“ și chiar în momentul acela mă întâlnesc cu un țeran din comuna vecină „*Hăsdate*“, care mi-a povestit, că aceea e o bancă de împrumutare, la care sînt mai mulți *acționari români* de prin satele vecine, decât unguri, ear' membri *nici unul* nu e de român. Mi-a povestit țeranul mai departe, că Ungurii ei de ei nu au fost în stare să înființeze acea bancă, și așa s'au dus prin satele vecine curat românești și au îndemnat și înșelat pe bietul popor român să se facă acționari la bancă, au dobândit, căci mai toți cei cu stare mai bună s'au lăsat ademeniți. Mi-a povestit țeranul, că preotul lor, *Vasilie Fackas*, nici nu i-a păsat ci încă i-a îndemnat ca să se *imprietenească* cu Ungurii; ear' în anul 1894, când s'au pornit o ceată de țerani la Cluj (pentru Memorand) le-a eșit în cale și i-a amenințat să nu se ducă. Oare nu ne va bate Dumnezeu pe noi? Zoce și mai multe sate curat românești n'au putut înființa o bancă și unul unguresc da.

Slabi preoți și învățători sînt pe aceste locuri! Acestia într'adevăr, că lasă turma la călbază și nu o întorc îndărăt.

Domnule Redactor! Cât ține frumoasa „Valea-Hăsdății“ tot numai de sste curat românești te lovești și pe aici poporul e foarte rămas îndărăt. *Rachișul-rom., Selicea, Ciurilla, Silvasul-ung., Selisțea, Micușul, Pusta-Sâncraiu, Fîlea-de-jos și de-sus, Siutu, Hășmaș, Petridul-ung., de mijloc și de sus*, toate aceste sătute numai cu câte 60 și până la 130 fumuri și în toate s'au vîrît câte un Jidan cu zdrențe și acum a ajuns proprietar și domn. D. e. în comuna Hășmaș un Jidan, care e acolo numai de 15—16 ani, era nu-

mai ca *degetul* și astăzi e *domn*. În comuna *Petridul-unguresc* ear' un Jidan de vre-o câțiva ani și-a câștigat la vre-o 70—80 jurgore de pămînt și cu edificiile întrece și pe cei mai mari proprietari, ba chiar și pe preot. În comuna *Pusta-Sâncraiu* alt Jidan, care ear' are o avere frumoasă, ba a cumpărat moșii și de prin satele vecine și încă unii țerani de ai noștri li dau mîna de ajutor la acest blăstemat de Jidan de să pîrește cu Feneșenii (cei mai de frunte oameni de pe Valea-Hăsdății).

Mă doare inima de atîta ticăloșie! Să ne întrebăm și să judecăm bine, că: oare cum un Jidan cu o familie însemnată poate trăi cinstit într'o comună de 50—60 fumuri, și un Român din moșia sa nu poate așa ușor.

Nu știu, că în mai sus înșiratele comune străbătut-a „Foaia Poporului“ ori nu, dar' totuși nu aş crede că nu, și mă mir de domnii preoți, învățători și cărturari, că pentru-ce nu fac ce s'ar pute.

Răspundeți-mi, domnilor preoți și învățători de prin aceste comune, că nu e așa ce am scris? Nu vă temeți de Dumnezeu că vă va bate, pentru-că lăsați poporul în voe? ba încă ce ar face bine nu-l lăsați.

Un călător și abonent credincios al „Foil Poporului“.

Loc deschis. *)

Pentru copii săraci.

În 30 a lunii August mai jos subscrisa, a făcut o petrecere în comuna *Rășinari*, cu scop ca venitul curat să se dăruoască pentru cumpărarea cărților școlare la copii sărmani. Scopul întru câțva l'am ajuns, și-l ajungeam cum se cade, dacă se arăta o mai mare bunăvoință față de petrecerea „*Tinerimii*“ și față de acest scop, ce l'am avut în vedere. Întratele fac 40 fl. 90 cr., cheltuelile 31 fl. 84 cr. Venit curat: 9 fl. 06 cr., cari s'au dat destinațiunii lor.

Aducem deci prin aceasta mulțumită tuturor celor-ce au luat parte la petrecere, încuragîndu-ne și dîndu-ne spriginul bănesc.

Rășinari, 10 Septembrie n. 1896.

„*Tinerimea română*“.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunsuri.

Și nimica n'am vînat.
În necaz mare eram,
Înapoi mă întorceam,
Tot mergînd la deal la vale
Ș'ajungînd la un drum mare,
La un drum mare și lat
De nime 'n lume umblat,
O — nevastă vîzui venind
Cu doi copii tot plîngînd
Tinără și frumușea
Ca roua dimineța,
În forma lu soru-mea,
Cu doi pruncuți după ea,
Unu 'n brațe 'n fășuel
Unul sâria p'un bicel *)
Cum îți e mai drag de el.
Dar' eu maică ce lucrăm?
Un păcat mare făceam.
Pruncul mare îl pușeam
Și p'al mic îl junghiam
Nevestei frică făceam.
De lemne mie-mi strîngea

*) bicel = bici.

Ș'un foc mare că făcea,
Eu copiii li tăiam,
Și 'n frigare li frigeam
Nevestei frică-i făceam,
De carne din ei mîncă,
Cu mine alătorea.
Și ea tare s'a jurat,
Că bine s'a săturat.
Câtă carne a rîmâniat
Toată lu straiță am băgat,
Și acasă am plecat.
Cînd în sat că mă băgam,
Nouă fântâni că gîsiam,
Carne 'n ele că băgam,
Multă lume că spurcam!
Maică-sa cînd auzia,
Mînilo la piept punea,
În genunchi că cădea
Și din graiu așa grăia:
„Anzi, Stoico, fiul meu,
Bată-mi-te Dumnezeu,
Că nevasta frumușea,
Aia a fost soruica ta,
Și copiii mitutei,

Acela-s nepoții tăi.
Dacă aceea făcut-ai,
Să mai zaci tu nouă ani.
Nouă ani să-mi zaci cu pîr,
Și ear' nouă fără pîr,
Pice-ți carnea de buboasă,
Oasele de vermînoase!
Deasupra carnea să-ți pică
Și dinjos să-ți putrezească,
Să-ți crească iarba prin coastă,
Și șerpilor să se momiască
Iarba din tine s'o pască,
Să-ți rămîna oasele
Să cînte ca nucile.
Pămîntu să nu-ți primească,
Apa să nu-ți suferească,
Numai oasele să-ți ugiască,
Cîinii prin garduri le tragă“.
Stoica în pat rămînea,
Cum maică-sa l' blăstema
Toată carnea li pica,
Și din jos că putrezia,
Iarba prin coaste eșia,
Șerpilor rău că se momiau

CRONICĂ.

Proces femeilor române. Stăpânirea ungurească nu se mulțamește, cu osândele cele multe ce le aduce bărbaților Români, ea împrocuesază chiar și *femei nevinovate, femei Române*, care n'au alt păcat, decât că-și iubesc neamul cu iubire, adevărat românească. La pîra, durere, făcută de un elegantic „Român” *Soldya, Miklos* după nume, s'a pornit proces împotriva următoarelor femei române: *Maria Necșa, Ana Istrati, Genica Dimitrescu, Maria Iordan Cloaje, Paraschiva I. Branea, Cornelia Necșa* (de 6 ani), *Ana Constantinescu, Maria Bânda și Ana Eilaban*. Contra lui *Genica Dimitrescu și Maria Necșa* a încetat pîra, deoarece cea dintâi e în România, ear' *Cornelia Necșa* a fost numai de 6 ani, când zicea că ar fi pătatuit contra legilor. În pîra făcută slugarnic de descâl, *Soldya Miklos*, care a mai făcut braconii de acestea și până acum, dă o dovadă, de cea mai groaznică prostie, căci încercă lucrurile cum numai un cap șuchiat e în stare a face așa ceva. La 6 Octombrie se va ține procesul în orașul fărâdelegilor, în vestitul Cluj. Femei române: *Mergă înaintea curței cu jurați, cu fruntea ridicată și fiți mândre de nevinovăția voastră!*

Mîta de procese. Tribunalul din *Alba-Iulia* vrea să fie mai *unguresc* decât cele tribunalele de pe pământul unguresc. Pe peste multă vreme vor avea să stea pe scaun pîrșilor dela acel tribunal unsprăzece oameni, între care sînt și trei femei. Pîrșii sînt următorii: *Drnd. Virgil Todescu* din Bucium-Cerb, *G. Sima, A. Danciu, I. David și G. David* din Bucium-Șeasa, amîndoi practicanți la advocați, *N. Băieșan* din Bucium-Șeasa, *I. Naicu*, din Bucium-Șeasa, *S. Dandea*, și trei fete: *Elena, Sofia și Teresia David*, cele trei din Bucium-Șeasa. Cu toții au fost pîrși pentru-că în anul 1894 au făcut o prietăre răposatului preot Iovu Băbuț, care a stat închis în temniță pentru o scrisoare de alinare trimisă dlui *Aurel C. Popovici*.

Monument lui Ioan Huniade Corvinul. Marelui viteaz Român, Ungurii l-au ridicat la pasul numit Poarta-de-fer un nou monument. Cu privilegiul acesta fișpanul comitatului Hunedoarei a ținut o vorbire înălțată, laudând, ca ori-ce Ungur, marile vi-

teji ale strămoșilor lor. Monumentul a fost sfințit apoi. La sfințire au luat parte și vicariul unit din Hațeg precum și un popă neunit. La acel tîmbălău, durere, au luat parte foarte mulți Români, fusese numai de aceia, cari au fost și la tîmbălăul din Iudapesta.

Steag românesc pe turnul bisericii. Dl *Vasilie Gomboș*, preot în *Vidra-de-sus*, mai anul trecut a pus un steag românesc pe turnul bisericii și pentru acest „păcat” a fost judecat la 50 fl. pedeapsă în bani sau apoi 5 zile închisoare. Densul a recurat de două-ori, deși tot de geaba, căci nici chiar ministrul n'a vrut să șteargă pedeapsa, sau apoi să-o scăricească.

Pe bună cale. Junele *Ioan Praja* din *Sălcina-de-sus* ne scrie, că preotul de acolo dl *Vasilie Gan* a întemeiat o prăvălie numai ca să scoată pe țerani din ghiarele Jidanilor, cari îi belesc și îi jupoaie. Fapta aceasta a dlui părinte e vrednică de laudă, căci a abătut pe Românii de acolo, așa încât astăzi nici-unul nu mai calcă peste pragul Jidanului. Așa să urmărim pretutindenea, să ținem la oaltă, ajutându-ne unii pe alții și cumpărînd numai dela negustori români, căci numai așa vom pute ajunge la bine!

Colindreți millenari. Vin a vă încunoștiința, că la tîmbălăul din Iudapișta, s'au aflat și din părțile noastre niște cinstite persoane, rîvnitoare la papricaș, care spre înjosirea lor s'au făcut arătării millenare. Uscături sînt, die Redactor, în toată pădurea și se vede, că și între noi sînt. Și numele lor îl însemnăm pe răvaș, ca să cunoască tot Românul pe cei-ce s'au făcut coadă la toporul străinului și să le dea cinstea ce li-se cade. Eată-ii: *Toader Iuga*, primar în Ciuciu, *G. Surtea*, primar în Plescuța, apoi *Pavel Căprar* din Guravale, cari să țineau Români buni, dar' se vede, că pohiba, pohibă române. Apoi *Toader Ghilea* din Măgulecea, *Niculae Mihuța* din Vidra și cinstitele birae din Dumbrava și *Talagi*, cari spun că n'or văzut pe „Domnu milieueu”, că, baș, atunci n'o fost acasă, bag-seamă o fost dus la manevăr! Ce omenie însă au căutat acolo cinstiții învățători *I. Sabo* (Guravale), *Zaharie Neamțu* (Plescuța), *Ioan Scirbu* (Dumbrava) și *Simeon Sîrca* (Talagi)?! Frumos, frumos cinstiților, puteți fi falogi, că voi singuri v'ați făcut neamul de ocară! Și au mai avut ceata aceasta de milleniști în

frunte pe un notar cu numele *Petru Tudura*, care știe face cărlige și belciuge, vezi, cum faci pe bot la urși — și 'i-a condus frumos prin Pesta! Gurile rele vorbesc, că au înghițit dumnealor frumoasă omenie pe unde au umblat; dar' tot așa să dea D-zeu, la cine umblă după ea.

C. B., econom.

— Din Orăștie ni-se împărtășește știrea, că între cei 90 de meseriași, cari au tăiat-o înspre Pesta sînt și doi meseriași Români și anume *Ioan Lăzăroi* păpușar, și *Aurel Onofrei*, pălărier (sau colopar cum 'i-a zis foaia din Orăștie.)

La un an. Mercuria trecută s'a împlinit un an de când membrii comitetului național întemnițați la Vaș și Seghedin au scăpat din întunerecul temnițelor la mijlocirea preabunului nostru împărat.

Foc și sărăcie. Ni-se scrie următoarele: În 25 August s'a iscat un foc în comuna *Sebeșul-superior*. Au ars casele la trei familii. Focul s'ar fi extins și mai departe, dacă pompierii în frunte cu domnul învățător *George Stoica*, nu ar fi sosit la vreme. Mulțumită 'i-se aduce apoi și gendarmului *F. Pop*, care cu risicul vieții s'a băgat pe ferestri, scoțînd vestminte și mîntuind multe lucruri prețioase din gura focului. N'ar strica vre-un ajutor.

Întemplantare de moarte. Ântăiul medic al comitatului Făgăraș, *Dr. Stefan P. Popp*, decorat cu ordul „Francisc Iosif cu coroană”, membru al „Astrei”, a murit la 9 Septembrie, în al 61-lea an al vieții. *Fie-ți țerina ușoară!*

Pildă vrednică de urmat. Ni-se scrie următoarele: Doamna *Elena Barbulescu*, a dăruit pe seama bisericii din *Noustat* niște frumoase zvere la ușile sf. Altar, precum și pe iconostas; apoi luminări, unt de lămo, smirnă, tămăie. Buna creștină a dăruit și pe seama bisericii din *Hundrubechiu* toate sculele ce sînt de lipsă la slujba dumnezească, precum: potir, disc, stea, linguriță și sulită, toate de argint adevărat și lucrato cu multă măiestrie în București, de unde a sosit susnumita dăruitoare. Sculele au costat 238 lei. 'I-se aduce și pe calea aceasta cele mai ferbinți mulțumite.

Ioan Grecu
preot român.

Primar slab. Din *Mercina* din Bînst ni-se scrie, că primarul de acolo, cu privilegiul nedrept, când s'a adunat lume multă a pus 4 gendarmi în coastele celor de față și numai iubirii de pace a poporului de acolo se poate mulțumi, că nu s'a iscat un măcel ca și cel dela *Mehsica*.

Sfințire de biserică. În 15 Septembrie st. v. se va sfinți biserică din *Diug* cu care privilegiu va fi față și Excelența Sa Metropolitanul *Miron Romanul*.

O îndreptare. Dl *Teodor Popu* din *Bucerdea-vinoasă* ne împărtășește știrea, că în *Bucerdea-vinoasă* grindina nu a pricinuit mari pagube, după cum ni-s'a trimis vestea. Bucatele sînt bune, vița de viie deasemenea a rămas neatinsă de acea năpastă.

Cărți bune. În urma morții prea de timpuriu a destoinicului bărbat de școală *I. Popescu*, cărțile lui didactico-pedagogice, menite pentru școala populară și recunoscută de foarte bune, în edițiunile lor cele nouă

Și toată iarba pășteau.
Rămăniat-au oasele,
De cântau ca nucile.
Câinii din sat s'au momit
Și prin garduri le-au tîrît.
Stoicâneasa ce făcea,
Și oasele le strîngea,
În mărâmi că le lega
Și la morminți se ducea,
În pământ le îngropa.
Pământul nu le primia,
Și-afară le arunca,
Câinii se momiau prin sat,
Și le tîraiau prin gard.
Stoicâneasa când vedea
Tare jale-o ajungea,
Oasele ear' le strîngea,
Ca vin roșu le uda,
În mărâmi le lega,
Și la mări că se ducea,
Și în mări le arunca,
Apele 'n prund*) se prefăceau,

Oasele în svîntat ugiau,
Câinii din sat se momiau,
Și prin garduri le trăgeau.
Mamă-sa că le strîngea,
Și 'n mărâmi le lega,
Și pe drum că se lua,
Și c'un popă se 'ntâlnea,
Pe popă îl întreba.
Popa din graiu îi grăia:
„Auzi, babo, Stoicâneasă,
Du-te tu la voi în sat,
Și te du la un birtaș,
Și te roagă tu de el,
Să 'ngropi oasele 'n stologel,
Sub padele cailului crap,
C'acolo-i locul curat,
Unde tu 'l-ai blăstemat!”

F. Vucava.

Ioan Rîchișan,
neguțător.

au fost revidate, prelucrate cu *deplină reușită* și îmbogățite de profesorul *Dr. Șpan*. Cu privire la prețul acelorora încă s'au făcut unele schimbări și anume: *Ioan Popescu: Antiaia carte de cetire și învățatură* pentru școalele populare române, revăzută de *Dr. Petru Șpan* se reduce în preț dela 25 cr. la 20 cr. *A doua carte de cetire și învățatură pentru școalele populare române de I. Popescu* (a cincia edițiune), se reduce dela 70 cr. la 60 cr. Această carte se împarte în două tomuri, un tom destinat pentru anul al II-lea, ear' celalalt pentru anul al III-lea event. al IV-lea. Amândouă tomurile apar schimbate atât în privința formei, cât mai ales a conținutului, mai bogat în material și potrivit priceperii școlărilor de diferite etăți. A mai apărut apoi: *Carte de cetire II. pentru școalele populare române*, prelucrată de *Dr. Petru Șpan*. Prețul 30 cr. Partea a doua din „*A doua carte*” cu titlul *Carte de cetire III.*, după-cum ni-se împărtășește se află sub tipar. Cunoșcând întinsele cunoștințe pedagogice ale repositului *Ioan Popescu*, și încredințați de priceperca dlui *Dr. Șpan*, recomandăm aceste cărți în băgarea de seamă a părinților și îndeosebi a învățătorilor noștri români. Cărțile se pot cumpăra dela librăriile *W. Krafft* și archidieceșană din Sibiu.

Locomobilele de benzină în comparațiune cu locomobilele de vapor. Ziarul din Budapesta „*Pester Lloyd*” în numărul seu dela 1 August 1896 adusesse știrea telegrafică, că pe aria de îmblătit a economilor din Seghediu în urma unei schintee eșite din locomobilul de vapor a ieșit un foc, care a distrus trei pătrări din grânele adunate acolo. Perderea este foarte mare, de oare-ce pe aria amintită se aflau cantități foarte mari de grâne.

Astfel de nenorociri, cari aduc cu sine în regulă calamități financiare însemnate, se întâmplă nu arare-ori, și mai ales în timpul îmblătitului. Cu toate mijloacele întrebuintate și pe lângă toată grija în exercițiul locomobilelor de vapor, de a evita un incendiu prin schintea, pericolul de foc totuși rămâne foarte mare.

Acest pericol se delătorează de tot, făcând întrebuintare de locomobilele de benzină „*Otto*”, cari în timp atât de scurt se bucură de un deosebit favor. Aceste locomobile se construiesc de cunoscuta firmă: „*Langen & Wolf*” în Budapesta, Lázár-uteza Nr. 1. La aceste locomobile ori-și-care pericol de incendiu ce ar pute să se nască din vre-o schintee sau din cenușa arzândă este exchis cu totul. Siguritatea aceasta nu o oferă nici locomobilele de petrol, de oare-ce și la aceste se manevrează cu flacăra deschisă; pe lângă aceste există și locomobile de benzină a altor fabricanți, la cari locomobile se manevrează cu flacăra deschisă și la cari, precum se poate înțelege de sine, pericolul de incendiu devine încă și mai mare, decât la locomobile de petrol sau de vapor.

Firma amintită mai sus, care construiește locomobilele de benzină „*Otto*”, a disolvat în mod excelent acest problem. Aprinderea amestecului de gaz și aer se face în interiorul cilindrului, prin conducerea unei schintee electrice, astfel încât manevrarea cu chibrituri, ori cu o flacăra deschisă de spirt, benzină sau petrol este exchisă de tot.

Construcțiunea și menagiarea acestor locomobile este atât de simplă, încât pentru ele nici nu s'au recere un îngrijitor sau mașinist special. Locomobilul de benzină „*Otto*” este foarte ușor în greutate, fiind cu toate aceste foarte solid și corăspunzător construit.

Din aceste cause ele s'unt foarte apte pentru mînarea de garniture întregi de îmblătit.

Spesele de exercițiu s'unt minimale, de oare-ce consumul de benzină pentru o oară și o putere nici nu s'au urcă la 1/2 chilogram benzină, mai ales de când în urma unei legi acest product a fost scutit pentru scopuri industriale de ori-și-ce imposit, devenind de atunci mult mai ieftin decât petrolul sau cărbunii.

Un alt avantajiu al acestor locomobile „*Otto*” este încă și momentul, că ele pot fi puse în exercițiu ori-și-când fără preparare anterioară, putându-se tot atât de lesne totodată și sista exercițiul, netrebuind nici o cantitate de apă.

Luând în considerare deci avantajile citate mai sus față de locomobilele de vapor și petrol, nu va încăpă nici o îndoială, că mulți economi vor introduce în scurt timp în serviciul lor locomobilele de benzină „*Otto*” ale firmei „*Langen & Wolf*” în Budapesta, fiind fabricanții gata cu plăcere, a servi pe interesanți cu atestate bune, dând totodată toate deslușirile necesare.

Posturi de învățători.

La greco-orientali.

În diecesă Aradului.

Protopopiatul Beiușului.

1. *Koșia*, (term 15/27 Sept.) 140 fl. bani gata încolo din diferite venit. Total 317 fl. 50 cr. 2. *Nimăești*, (8/20 Sep.) 198 fl., 15 cubule bucate, 6 vici fasole, 150 porții fân, 150 fuioare, 6 st. lemne, p. curatorat 35 fl. 3. *Forcu d.-s.* (15/27 Sep.) 118 fl. și venit diferite. Total 300 fl. 4. *Mixes* cu fl. *Talpe Teleam*, 155 fl. și diferite venit. De tot 353 fl. c. și gr. 4. *Babsa*, (15/27 Sep.) 170 fl. și alte venit, cu totul 300 fl. 5. *Pocola* 188 fl. și alte venit. Det. tot 310 fl. 6. *Hidișelucu*, (14/26 Sep.) 305 fl.

Protopopiatul Radnei.

1. *Slatina*, (29 Sep.) 240 în număr și alte venit.

Protopresbiteratul Timișoarci.

1. *Cicfa*, (14/26 Sep.) 112 fl. în bani gata și alte venit.

La greco-catolici.

În archidieceșă.

Protopopiatul Catinei:

1. La staț. cantor-doc. din *Balda* cu emolumentele: Salar 250 fl., 1 1/2 jugăr arătoriu cu venit 8 fl., văratal alor 2 vite și 1 rismător în contenit computat în 12 fl., 30 fl. din stola cantorală, quartir și grădină. 2. La staț. cantor-doc. din *Sâmbotelec* cu emolumentele: Salar 180 fl., locul școlii de 6 jugăre 1000°□ computat în 50 fl., venitele stolare cantorale computate în 25 fl., locul cantoral de 5 jugăre 600°□ computat în 45 fl., quartir și grădină.

Protopopiatul Aiudului.

La staț. doc. ambulantă din *Gârbova-de-jos* și *Gârbova* cu emolumentele: Salar 230 fl., 50 fl. venit din arênda alor două pământuri. 20 fl. din arênda unei grădini.

Protopopiatul Dicio-Sân-Mărtinului.

La staț. cantor-doc. din *Dcaș* cu emolumentele: Salar 300 fl., quartir.

Vicariatul Făgărașului!

La staț. doc. din *Beșimbac* cu emolum.: Salar 240 fl., 60 fl. din arênda și usufructul alor 3 grădini. — Cu terminul de 25 Septembrie s'au exersis concurs la staț. doc. din *Țăgșor* în protopopiatul Catinei cu emolumentele: Salar 300 fl.

Mai nou.

Din privilegiul, că Împăratul nostru va merge în România, se fac acolo cele mai mari pregătiri. La Verciorova, la București, la Sinaia se fac cele mai mărețe înfrumșetări. Împăratul nostru va merge însoțit de o mare suită, precum și de ministrul pentru afacerile din afară ale împărăției, dl Goltchovski. Înaintea Majestății Sale, cari va fi îmbrăcat în costum de colonel român vor defila vre-o 30 mii soldați ai României. Sosirea în București va fi la 16 Octombrie st. n. Împăratul Francisc Iosif I. se va reîntoarce din România pe la Predeal.

R Î S.

Spovada Țiganului.

- Când te-ai spovedit Țigane?
- Când aveau epurii coarne.
- Cînstit-ai pe tatal tău?
- Toată ziua cu 'n mîcau.
- Dar' pe dulce maică-tu?
- Pînd ce se vedea.
- Furot'ai de-al altuia?
- Bi și dela dumniata.
- Jura'ai pe nedreptate?
- Bi numai pe strîmbătate.
- Bani străini tu n'ai poftit?
- Nu, căci nu 'i-am implinit...
- Ce-ai mai greșit mîi Țigane?
- În posturi curechii cu carne.
- La biserică, când ai fost?
- Când aveam popă de-a noi.
- Multe-ai făcut, mîi Țigane!
- Multe zău, părinte Stane.
- Prinde-te, că nu-'i mai face.
- Numai lumea s'-'mi dea p...
- Acum țoi da canon mare.
- Numai dami și de gustare!
- Știi zice vre-o rugăciune?
- Știu cere carne și pâne.
- Vei postî vre-o patru zile, Ca să capeți mîntuire!
- Voi postî ș'o săptămîna, Cu pâne și cu slanină!
- Al dracului ești mîi Țigane!
- Dar' al cui, părinte Stane!

POSTA REDACȚIEI.

D-sale G. Am spus de atâtea-ori, că înșă țări de cununie nu publicăm, fără numai dacă s'au trimis tipărite. De ce nu comandați astfel de anunțuri la „*Tipografia*”, care avere națională este și de ei îi faceți câștig neamului îi faceți câștig? De șă mintreni, acum pentru totdeauna, o spunem de anunțuri tipărite în tipografiile Jidanilor, nici nu publicăm.

D-sale Ieremia P. de H. Ca anunț da șă mintrelea ba. Anunțul și așa costă puțin.

Correspondentului din Armeni. Astfel de lucruri nu se pun în foaie.

D-sale Ioan Prajă. Da!

„*Călătorului*” în T. m. în n-rul viitor.

D-sale P. H. R. Ne vom folosi de corespondență. Mulțumită.

D-sale Terențiu Nanu. Alții așteaptă c... nile. Așteaptă deci și d-ta până în săptămîna toare și atunci se va face ceva.

Pentru redacție și editură responsabil: Ioan Morariș
Proprietar: Pentru „*Tipografia*” societate p...
acțiuni: V. H. Dressnandt.

LOTERIE.

Tragerea din 12 Septembrie n.

Budapesta: 61 76 77 79 13

Tragerea din 16 Septembrie n.

Sibiu: 16 77 6 84 43

Tragurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 9 Septembrie: Betlean-Sân-Miclăuș, Drag, Nașfalău, Gârceiu, Hodoș, Huedin, Lechința, Lunca, Paiana (comit. Sibiiului), Terfalva (Ebendorf).

Măști, 10 Septembrie: Monor (comitat. Bistrița-Năsăud), Racoșul-de-jos, Uilac.

Joi, 12 Septembrie: Brețcu, Mediaș, Lăpușul-românesc.

Vineri, 13 Septembrie: Șimlău-Sălagiului, Hida.

Sâmbătă, 14 Septembrie: Hida, Jibeu, Lăpușul-eguresc, Zam (comit. Hunedoarei); în săptămâna înainte de Mihail c. n. Nușfalău (Szilágy-Nagyfalu).

Duminică, 15 Septembrie: Almașul-mare, Séc, Rosnyóhánya.

Calindarul săptămânii.

Zile	Calindarul vechiu	Calind. nou	Soarele
	Dum. Inaint. Înălț. s. Cruci, gl. 8, sft. 6.		reș. ap.
Pn.	8 † Nasc. Născ. d. D.	20 Eustachie	5 55 6 5
Mi.	9 † PP. Ioach. și Ana	21 Mateiu	5 56 6 4
Mă.	10 Mucenița Minodora	22 Mauriciu	5 57 6 3
Ye.	11 Cuv. Teodora	23 Tecla	5 59 6 1
Ji.	12 Muc. Antonom	24 Gerhard	6 0 6 0
Vie.	13 Muc. Cornelia Sut.	25 Eleofas	6 1 5 59
Sâb.	14 † Înălț. S. Cruci	26 Ciprian	6 3 5 57

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare:

Cea mai nouă

Carte de bucate

„bucătăriei

franceze, germane și maghiare

cuprinzând rețetele cele mai bune pentru a găti în modul cel mai potrivit ori-ce fel de bucate, delicatose sau beuturi gustoase.

Vânzându-se cu prof. scăzut (dola 2 fl.) acum numai cu 1 fl. v. a. plus 10 cr. porto (20 cr. recomandată.)

Prețuri reduse.

Iosif Roubischek jun.,

sculptor și tăietor de piatră.

Atelier și magazin

in Sibiu, **Burgergasse Nr. 36.**

Rog a fi atent la adresă.

Printr'o cumpărare mare favorabilă, pe care am făcut-o însumi în persoană în acest an, sunt în plăcuta poziție de a livra pe ales cu 5—10% mai ieftin decât ori-care alt concurent; de aceea recomand on. public din Sibiu și giur depositul meu mare și frumos, constător din

peste 200 diferite monumente

de granit, sienit, labrador, marmoră în felurite culori și piatră tare de nisip (în valoare de 5 fl. până 400 fl. se află totdeauna în deposit).

Mai departe construcții de monumente, cripte, table comemorative, table cu inscripții și pentru firme etc., precum și lucrări de sculptură ca decorație ornamentală și figurală în piatră și în masă etc.

Apoi magazinul meu de lucrări arhitectonice, constător din vre-o 300 de tropte precum și tot felul de lespezi, stâlpi de poartă, troci de piatră la scocuri, tocile, iesle de piatră, tropte cu parcan 3 fl. 60, fără parcan 3 fl. per metru.

Fiindcă toate aceste le țin gata în atelierul meu (Burgergasse Nr. 36), mă recomand on. meu public cu atât mai vrtos, că printr'o praxă de mai mulți ani în multe orașe mari ale Austro-Ungariei și Germaniei, precum și prin cercetarea primei școli germane de petrarit — sunt în stare a executa ori-ce comandă, ear' în ce privește construcția de monumente pot concura cu ori-cine din orașe mari. [2073] 2—3

Aci se primește și un învățacel robust.

Fabrică de casse.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. publicului, că am mărit atelierul meu și am arangiat o fabrică de casse.

Spre incredințare, că furnizez numai marfă bună și frumoasă, servească împregiurarea, că vând casse fabricate exclusiv numai de mine, și stă în voea fiecărui a se convinge cu privilegiul comandelor în atelier despre bunătatea materialului și conștientiositatea executării.

Incredințând p. t. publicul pe deplin, că atât la cassele noue cât și la reparaturi și deschideri voi face cele mai ieftine prețuri și voi executa în cel mai conștientios mod toate comanda, semnez în speranța unei clientele binevoitoare [950] 22—

cu distinsă stimă

Gustav Moess,

strada Poplăcii-mare Nr. 8.

Comanelor bisericesti și politice li-se acorda și plătierea în rate.

Publicare.

Subscrisul am onoare a aduce la cunoștința ven. public, că fiind denumit ca curator al cancelariei fericitului Zenobiu Dordan, odinioară fost avocat în Făgetul-bănățean, în ziua de 10 Septembrie c. n. a anului 1896, am transferat toate actele dela spectata judecătorie regească, unde au fost depuse după registrare, în cancelaria mea proprie.

Deci toți aceia cari și-au fost pus încrederea în dînsul fiind fost în activitate avocațială aici, sînt avisati, că documentele lor ori de ce categorie, precum contracte, obligațiuni, cambii ș. c. l. la mine sê le cerce, dispunênd cu dinsele după plăcere.

Făget, 12 Septembrie n. 1896.

[2083] 1-1 **Dionisiu Păscuțiu,**
advocat locuitor în Făget, ca curator.

De vîndut sînt:

Vitele dela 6 luni pînă la un an și 1/4, precum și 2 vaci fătătoare cel mult în 2 lni, toate de rasa originală **Pinzgau,** la economia lui [2093] 1-3

Alexandru Lebu,
în Sibiu.

Parte exact umblă
numai veritabilele orologioare de buzunar helvețiene, în frumoase cutii de nichel, acoperite; umbla 36 ore, pe lângă cinștia garanție de 3 ani; se află la [1909] 5-20

TULLER BRÖS,
orologier, optic și proprietar de cel mai mare deposit de orologioare, giuvaere, mărfuri de aur și argint.
Edificiul „Transilvanic”. Sibiu. Strada Cîsnădiei nr. 3.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vînzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român”

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanul.

Acest op, care se extinde pe 216 pagine, cuprînzînd cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Hugo Lüdecke,
juvelier,
Sibiu, Piața-mare.
Există dela anul 1850,
recomandă depositul seu bogat asortat cu rechisite bisericesti, făcute strict după ritul gr.-or. și gr.-catolic, din cel mai bun metal, aurit ori argintit.

Cataloage ilustrate sê trimit gratis.
Mai departe recomandă magazinul seu de **juvaiere de aur și argint** de tot felul, de tot prețul. Toate sînt probate officios. În atelierul seu renumit și vechiu sê vînd numai lucruri solide cu prețurile cele mai ieftine. [2078] 1-6

Comande și comisiuni prin postă sê execută în grabă.

„LUGOSANA“
= Institut de credit și de economii, ca societate pe acțiuni în Lugos. =

Primește depuneri spre fructificare
sub următoarele condițiuni:

- a) Depuneri cu anunț de 30 zile cu 5%;
- b) „ „ „ 60 „ „ 5 1/2 %;
- c) „ „ „ „ „ făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Darea de venit după interese o solvește institutul separat. După starea cassei depuneri pînă la 500 fl. v. a. se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și ridica și prin postă.

[1947] 14- **Diracțiunea.**

E un ce cunoscut, că toți articlii pentru îngrijirea rațională a părului, a gurii. a dinților, a teintului etc., mai departe toate săpunurile medicale și cosmetice pentru toaletă, precum și parfumăriile și toți articlii ce taie în ramel acesta se pot cumpăra mai bine și mai avantajios numai în vînzătorii (pravălii) speciale. [2 71] 1-6

Acolo se poate afla depositul cel mai bogat.

Nu se poate afla aci nici o marfă rîncedă, aruncată sau chiar rea, pentru-că prin marea circulație necontentin vin numai articlii proaspeți.

Cel mai ieftin isvor de cumpărate acolo, pentru-că prin comanda directă din fabricile cele mai mari și mai renumite din și afară de țeară, în vînzare vine numai marfă eșită din mîna unor oameni cu acuratețe și pricepători în aceasta.

Ori-cărei întrebări în respectul acesta i-se va da rîspuns grabnic și gratuit.

I. Vînzătorie specială: Sibiu, Parfumeria Meltzer, Str. Cîsnădiei, (Palatul Comandei de corp).

Zilnic în legătură cu posta; chiar și cele mai mîrunte comisii se vor îndeplini conștientios și sub discreție cât se poate de grabnic.

Daniel Meltzer jun.,

Fabrică de mărfuri de uns, de săpun și de toailete (inflințată la 1848).
Sibiu, strada Gușterii nr. 25.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.